

LA GRALLA

AVISOS Y SUSCRIPCIONS
SARANDI 203
AL COSTAT DEL CORREO

PERIÓDICH SENMANAL Y LITERARI

SUSCRICIÓ ADELANTADA
Ciutat . . . . . ps. 0.50
Campanya . . . . . » 0.60
Exterior . . . . . » 0.70

LA GRALLA

MONTEVIDEO, 20 DECEMBRE DE 1885

¿Som, ó no som?

Cada vegada que he llegit en las planas de l' agradosa LA GRALLA 'l *compte rendu*, ó relació de las festas qu' ab tant lluhiment vé celebrant lo floreixent *Centre Catalá* de Montevideo, si be he sentit un inmens goig al veurer que per tot arreu los catalans si volem fem rotllo y nos fem atmirar, he sentit també greu malestar que ó m' ha fet bategar lo cor de pena. ó m' ha fet surtir la rojor y lo escaldament de la vergonya á la cara. Y si una y altre, y altre volta he cregut que lo que succehia era obra de la fatalitat, y que debia disculparse en gracia al bon nom del *Centre*, avuy, qu' he sabut ab lo major dolor que lo que ve passant es degut á una malevolensa, sino á una contradicció imperdonable, avuy, dich, he resolt demanar hostatje á quatre mots qu' he pensat adressar á qui tinga la culpa de lo que sucseheix á fi de que ho esmeni per son propi bon nom y per son propi bon concepte.

Mentre 'l *Centre Catalá* vivia un vida esllanguida y modesta, podia perdonárseli que sos actes contradiguessen á son nom; mes are que ja ha pujat d' esfera y s' ha col·locat á un' altura envejable y digna de la munió de catalans que 'l sostenen, no 's pot ni 's deu permetrer que continuhi fent us d' un llenguatge que no es lo seu y, que las produccions del teatre catalá sían proscrites ó desterradas del escenari.

Lo *Centre Catalá* 'ns representa actualment una d' aquellas disfressas del temps de carnestoltas qu' á la llegua 's coneix que no son

lo que volen representar. Es un pagés vestit de senyó qu' al parlar en castellá 's descubreix y 's ridiculisa.

Lo esperit regionalista qu' avuy s' arrela per tot arreu y que nosaltres los catalans hem criat y nodrit ací y allí, lluny d' esser contrari al conreu de las llengüas de las distintas regions respectivas, exigeix son ús y son foment, del mateix modo que 'l mestre compositor exigeix l' ús de tots ls' instruments de l' orquesta pera que resulti l' armonia necessaria per l' éxit de la obra. Es la varietat de cordas y d' instruments que fan melódich y armónich lo conjunt, mentres hi haija uniformitat en la execució.

Aixís, donchs, l' ús de la parla catalana en lloch d' esser perjudicial á la unitat de la pátria, es una varietat necessaria pera fomentar lo regionalisme, poderosa palanca qu' ha de sotmourer los fonaments de la velluria que tenen detinguts al progrés y avansament de nostre Espanya.

Si l' ús del llenguatge catalá no es inconvenient á la vida armónica dels espanyols qu' en lo Plata resideixen, ¿perqué 'l «*Centre Catalá*» no l' usa com á idioma oficial? ¿Perqué no l' escull com preferent, sino únich, pera sas festas y funcions dramáticas?

Es que per ventura la dramática catalana no compta ab obras dignes d' esser representadas en lo *Centre*?

No vull fer l' injuria de creurer qu' aixís s' haija pensat.

Es qu' en Montevideo no hi han intérpretes per aquellas obras? No, puig me consta que fácilment se poden reunir com ja en altres ocasions s' ha fet.

Será, potsé, perque 'ls catalans, los mantenedors del *Centre* no ls' hi agrada 'l llenguatge catalá?

Puig, allavoras, cambihin lo nom al *Centre*, posintli un' altre denominació, algun

nom que res signifiqui: bateijintlo ab lo nom de *Centre de contradicció* perque aquest es lo nom que li escau vista la contradicció de sos actes ab son actual nom y aixis deixarán franch lo lloch als que vullgan tenir y sostenir un verdader *Centre Catalá*.

Una dos: ó es catalá, ó no: y si n' es, qu' ho siga de debó, sense enfarfagaments que 'l desnaturalisin y prostitueixin.

Aixó no vol dir que sian prohibidas las representacions castellanas, nó Encare que no mes fos per galanteria ab las familias del país que frequentan los salons del *Centre*, deuria donarse alguna *pessa* en castellá.

Pero de qu' aquesta galanteria 'ns porti fins oblidar los debers ab nosaltres mateixos, ab los socis, ab Catalunya, hi ha molta diferencia.

Es necessari adoptá un temperament adequat, mes sens perdre de vista que 'l catalá deu esser lo idioma predominant en lo *Centre* ja perque aixis ho exigeix l'armonia que deu haberhi de sos actes ab son nom, ja per que aquest es un de sos objectes, ja en fi perque puga dirse d' ell lo que 'l poeta:

¡Puig parla catalá, Déu li dó gloria!

ANTON DE P. ALEU

TEATRE CATALÁ

Apuntacions históricas-críticas desde 'ls seus orígens fins al present estat

(Seguiment)

Los personatjes de Sófocles y Esquilo despertavan un mateix sentiment d' afecte ú odi en tots sos oyents; los dels llatins movian com una guerra civil y encara de rassa y mes d' una, entre 'ls assistents á las seuas representacions; y per això que 's parlavan entre ells un sens fi de dialectes y la llengua puíera de Plauto y de Terenci no era la popular, no estaban en lo cas de apreciar lo mérit del ben dir ni la delicadesa y veritat dels conceptes, y aquestos son mérits que quan no poden esser estimat, en lo que valen, difícilment se presentant escriptors que 'ls tregan á la pública apreciació. Contan d' un trágich grech que ab una pasmosa imprecació feu parir en lo meteix teatre é unas ateniensas y 's diu

també que per alguns trossos de asprostat de llenguatje conegué una verdulera de Atenas que era foraster un autor que portava vint y cinchs anys de viurer en la ciutat de Minerva. Aixó no passá may entre 'ls romans, y no passá may perqué Roma no tingué trágichs de la talla de Sófocles ni públichs hont s' hi asseguesen damas que valguesen lo que las verduleras d' Atenas.

Mes, apesar de tot lo dit, lo teatre antich, lo primitiu teatre, durá fins que 'ls bárbaros acabaren ab lo poder de Roma, y llavors, destronada y perduda aquella civilisació, grechs y llatins seguiren una mateixa sort. Sófocles y Terenci, Plauto y Euripides degueren lo no morir per sempre á la respectuosa hospitalitat que 'ls dispensaren las comunitats religiosas dels primers sigles del cristianisme y al desitj que 's despertá entre aquellas per l' estudi de las arts y las ciencias dels antichs. Amparás lo saber del claustre, y del claustre hont va acullirse tot lo que quedá del teatre antich va sortirne lo modern; mes ne sorti tant diferent, que, fora las reglas mes essencials del art, que 'ls hi son comunas, en res s' assemblan, poguentse dir del segon que nasqué, cresqué y se desarrollá seguint una marxa propia y peculiar totalment distinta de la del clássich, que encara que l' origen d'un y d'altre ha de buscarse en las festivitats religiosas de las duas civilisacions que 'ls produhiren, no cal fer lo mes minim esfors pera demostrar la diferencia del ideal que un y altre 's proposavan ni la disparitat de fins á que tendian.

Lo teatre inglés y l' espanyol son en lo modern los dos tipos mes caracterisats y complets, y las vicissituts que passaren avans d'assombrar al mon ab un *Hamlet* y un *Médico de su honra*, son consemblants á las que té passadas y va seguint lo jove teatre catalá, lo cual no ha tingut encara la sort de trovar un geni de prou válua per á dir en nom seu al sigle actual: «estúdiam y admiram, per á apendrer d' estudiar y admirar al meu poble, lo qual, per estar emparentat ab tots los de la terra, per una civilisació propia seua quals benefactoras influencias se fan sentir avuy dia encara, tot y contar sigles d' ensá de sa decadencia, n' es mereixedor y digne á tot serho.»

Mes lo no tenir fins al present cap dramá-

tich de primer ordre no ha de desesperansarnos, que pera lo teatre catalá es molt de jorn encara.

I

Pera trovar los primers fonaments del teatre catalá, que equival á sas tradicions, cal remontarse als albors del sigle catorze; y aixó encara. prescindint de la mes que probable possibilitat de representacions religioses, de moltes centurias avans, no del tot ben probadas. Del sigle onze 's cita la representació ó declamació de «Las vergens fátuas,» misteri bíblich llati-catalá, tret en San Marcial de Limoges y en lo qual intervenen varios personatjes. Mes la primera data que 's trova ben probada son las representacions religioses de Girona en lo sigle catorze, ahont, la tarde del dia de Nadal, se commemorava 'l martiri de Sant Esteve ab una representació apropiat.

Per la festivitad del Corpus, acompanyavan la professó, que 's feya ab gran solemnitad, varias comparsas que al passar per las plassas principals de la carrera representavan lo sacrifici de Isaach per Abraham, la venda y 'ls somnis de Joseph, y altres, y en la professó que anomenavan del ángel, un noy, vestit molt ricament de tal, cantava coblas en llengua vulgar ó siga catalana. Se citan també las representacions del Centurió, la Magdalena, Sant Thomas y las tres Marias, representadas per los tres canonges mes jovens del capítol d' aquella catedral, ab intervenció d' altres personatjes, com son, l' apotecari, sa muller y un fill, y un mercader ab sa muller. De notar es també, en la mateixa ciutat y temple, la festa dels noys, per Sant Nicolau de Bari, la qual encara avuy dia alguns estudis celebran ab mitja festa, disfressantse y fent de Bisbe un noy á qui un altre, representant l' Abat de San Feliu, també vestit el efecte, s' oposava á tot lo que feya ó manava fer, promoguent grossos altercats. Emperó aquestas representacions foren totas ellas prohibidas per la iglesia en rahó de las inconveniencias y excessos á que donavan peu.

De las derrerias del sigle catorze ó principis del quinzé, tenim lo Mascarón, códice de San Cugat del Vallés, que 's pot calificar de misteri, ja que es un diálech escrit en bon catalá d' aquells temps, en lo qual lo diable Mascarón acusa al llinatge humá devant lo Creador que es jutje de la causa, y la Sobirana Verge fa d' advocada protectora del acusat. Podria ser que l' Mascarón no hagués sigut representat, mes la forma dialogada ab que está escrit lo feya molt apropiat per á serne. Per á dár una idea del seu llenguatge ne posam á continuació una curta mostra. «E dix lo Creador—Mascarón que demanas? —Jo—dix Mascarón—demanam si es algú que respona » per humanal llinatge é negú per humanal » llinatge ne comparech. —E altre vegada nostre » Senyor dix á Mascarón—que demanas.—Jo » deman que dret sia á mi servat com algú no » deya esser denegat, deman que humanal llinatge que a fet citar per III letres comparega » soficientment denant tu á meu justícia » respondador com aquel no sia comparegut » ja se sia que per tot aquest dia aquel aja » esperat. »

FRANCESCH UBACH Y VINYETA.

LO SOBREVIVENT

Á N' ANGEL GUIMERÁ

Des' que la terra esbojarrada gira
capdellant segles sen parar un' hora,
tot quan tragina d' altri la mort plora,
tot quan tragina 'l naixer d' altri mira.

Res hi val res: alló que mes admira
en và son dret á subsistir implora:
un mer instant, un mer instant y fora
entre caixa y bressol tot nat respira.

Deix trángol de la mar de l' existencia
un sol náufrech s' en salva per memoria:
lo virtuos TREBALL, que sempre sura.

Per ell va progressant la humana Ciencia,
per ell formem tots hú dius de l' Historia,
per ell lo porvenir gloria 'ns augura.

JOSEPH DE LETAMENDI.

Bresca del cor

Matinadas de Maig amorosas,
dolsas trovas d' accent renadiu,
purs remors de corrents escumosas

no 'm neguéu las tonadas melosas
qu' ab véus agradosas
arreu espargiu.

Soleyadas de calda abrusanta,
del llar patri agradivol xardor,
pur caliu de sentida complanta,
á mon arpa enardiu qu' avuy canta
d' amor l' encisanta
primera ufanor.

D' eix amor que per l' ayre rodola,
que 's rebeja entre l' ala del vent
y en la llum, y en l'aucell que pidola
y en l'herbey, hont la font que mormola
fresqueta s' escola
y s' mou dolsament.

D' eix amor, d' eixa flama divina,
qu' es més pura que mústica mel,
que per cels y per terra domina,
y es rosada, pel cor purpurina,
pels ulls, diamantina
guspira del cel.

Que se 'l sent en l' oreig bellugaire,
que volteja ufanós de la flor
en la pura dolsíssima flayre,
y en l' armónich cantar de que l' ayre
rubleix tot trovayre
quant canta ab lo cor.

¿Qué 'ls hi fá al nous aymants que poch savis,
de la pau l' esplendent cobricel
folls rebujen sos pares ó avis,
si l' amor que recrema sos llavis
desfá dols y agravis
com Sol desfá 'l gel?

¿Qué 'ls hi fá no tenir saborosa
altra sava que un mar de il-lusions,
si, com perla en petxina reclosa,
de son cor á sa boca festosa
hi niuha frísosa
munió de petons?

¿Qué 'ls hi fá? ¿Qué 'ls hi fá adalerada
d' aqueix mar la revolta maror,
si, com cer á l' agulla imantada,
sols atréulos la pau benhaurada
que enllá l' estelada
nudreix al amor?

Rè 'ls hi fá. Ells sols viuhen la vida,
de goig plena, deserta d'afanys,

d' eterns jorns il-lusió benehida:
ells no tenen, com rosa marcida,
sa pensa esmortida
per fers desenganys.

Ells respiran plaher y tendresa
ells de pau covan purs sentiments,
ells sols beuhen á doll la dolcesa,
y no esmentan flagells ni viudesa,
ni enuig, ni tristesa,
ni planys, ni torments.

Perque tot: llum, colors, armonía,
sospirs, cántichs, aubadas, estels,
clars de lluna, perfums, alegría...
tot ho estotja en somniosa follia
l' ardent fantasía
d' aymants jovincels.

¡Oh! Benhajas, puríssima aubada,
mot sublim, bella toya de llirs,
llach de pau, primavera enjoyada,
niu de goig, dolsa sava increada,
y fresca ruixada
de cants y sospirs.

Tú serás, en eix mon d'anyoransa,
melós néctar per penas y plors,
y en las horas de trista migransa,
serás sempre bell arch de bonansa,
racés d' esperança
y vida dels cors.

BALDOMERO SOLÁ Y SERIOL.

La elecció de marit

I

Oh! y quina cosa mes bufona produhi la
naturalesa 'l dia que creá á la princesa Be-
lisa.

Va crear un ser molt blanch, tant blanch
que semblava lluminós. Y en aquell bufó ser
blanch hi posá un llabis molt rojos, un ulls
molt blaus, uns cabells molt rossos. Y era
una delicia veure passar aquesta princeseta!
Y quan ella s' acostava 's sentia per tot lo cor
un benestar inesplicable, com si un hom s'
acostés al sol.

II

Heus aquí que un dia la princesa va voler
casarse.

Pera aixó va anar á cercar dos prínceps que n' estavan enamorats, y ab sa bonica veu que encisava com un só prim de flauta va dirlos hi:

—Vos, príncep Joan, y vos príncep Pere, feume l' amor; jo 'm casaré ab lo que millor sápig a pláurem. Desd' ara vull probar lo vostre afecte. Pera comensar anéuosen tots dos per las planas, per las montanyes, per las mars, á cercar pera mí las cosas mes bonicas que pugan oferirse á una dona, y 'l que 'm portará mes bell present haurá la meua má y 'l meu amor.

Los prínceps prengueren comiat de la princesa. Y cadascú pel seu cantó se 'n va anar per las planas, per las montanyes, per las mars.

III

Passat lo términi fixat varen tornar.

—Altesa, va dir lo príncep Joan que era rós y bell, heus aquí 'l present que he cregut mes digne d' ésser ofert á una dona.

Y posá als peus de Belisa una grossa pila de flors, flors de tots colors y de totes olors, cullidas en lo fons dels mars y en los cims de las montanyes: n' havia de groixudas, de primas, de molsudas com brassos de nin, y de diafanas com alas de libélula. Lo conjunt feya una olor, brillava y enlluernava que era una festa pel nàs, pels ulls y pel cor.

Y la princesa tingué pel príncep Joan un bell somris de sos llabis rojos y de sos ulls blaus, un tan bell somris que la pila de flors semblava que 's marcía.

—Príncep Pere, digué allavors Belisa, ensenyeume ara vos lo present que heu judicat mes agradable pera una dona.

—Héusel aquí, Altesa, respongué 'l príncep Pere que era negre y lleig...

Y deixá als peus de la princesa una enorme pila d' or.

IV

—Certament, digué Belisa, 'l meu cor no dupta pas entre Joan y Pere. Pero com no estich pas á punt de casarme encara, vull sométreus á tots dos á una nova proba. Dedicuevos al art y torneu l' any vinent pera captivarme y distreurem ab lo que haréu aprés. Vull saber quin de vosaltres sabrá millor fer passar bonas estonas á una dona.

Un any després varen tornar los dos prínceps y 's presentáren davant de la princesa.

—Primer vos, Joan, digué: ensenyeume lo que sabeu fer.

—Joan agafá una arpa, y cantá una cansó dolcíssima, tant dolsa, que pareixia que 's sentissen al lluny passar grans alenadas de vent per entre 'l arbres y veus inextingibles plorant per tot arreu.

Y la princesa molt conmoguda, remerciá al rós Joan ab una veu tan suau que 'l só de l' arpa semblá que s' ensordia.

—Ara vos, Pere, digué allavors Belisa. Ensenyeunos l' art que heu judicat lo mes á proposat pera agradar á una dona.

—Héuslo aquí, Altesa.

Y 'n Pere 's posa á caminar de cap per avall ab las mans, y á fer las forsas imitant los crits de diversos animals.

V

—Lo cel m' es testimoni, digué la princesa, de que entre vosaltres dos ma elecció es feta. No obstant, com que vull coneixeu á tots dos baix tots los aspectes, vos demano per amor meua, que feu alguns actes de anomenada, y que vingueu á contármels dintre un any. Vull saber qui de vosaltres sabrá millor per sos fets provocar la admiració de una dona.

Y un any després Joan y Pere 's presentárem davant la princesa.

—Qué heu fet Joan? li preguntá.

—Altesa, respongué 'n Joan, no li escau á un home modest contar ell mateix sas propias hassanyas; pero ja que ho ordeneu, vaig á contar las meas.

Y 'n Joan contá com havia deixat tota sa fortuna als pobres, tret de l' aygua moltes personas que s' ofegavan y merescut lo sobrenom de Joan lo Benehít pel que 'l coneixia lo poble feya sis mesos.

La princesa aprobá aquestos fets ab una mirada enlluernadora, tan enlluernadora que 'l dia va semblá que s' enfosqués, y després, girantse vers en Pere.

—Y vos, príncep, qué heu fet?

—Héusho aquí Altesa.

Y Pere contá com havia robat de nits y ell tot sol á catorze personas en una carretera, tenint cuidado de matar á cops d' espada als que haurian pogut resistirse, escanyant á las

donas y aufegant las criaturas, y com, en fi, havia escampat tant de terror per tota la comarca que li havia quedat lo sobrenom de Pere 'l Malehit.

VI

—Senyors, digué allavors la princesa, veniu tots dos aquesta nit á declararme l' amor; sigueu fins y galans, tal y com s' ha de serho ab una dona, y os juro que cadascú de vosaltres obtindrà la recompensa segons sos mérits.

Y 'ls dos enamorats la vegéren desapareixer, tota blanca, deixant en l' espay una vaga flayre de fruyt madur.

La nit vingué, tèbia, silenciosa, violeta, con son las voluptuosas nits d' istiu.

Y 'ls príncipes, l' anima oprimida, la carn tremolosa, arribáren á casa de la princesa.

Ella aparegué.

Oh! Mes que may eran sos ulls blaus, son cos blanch, sos llavis rojos. Mes que may enlluhernava, trastocava.

—Primer vos, Joan, feu ella.

Y Joan caygué á sos peus; després ab l'abis tremolenchs barbotejà:

—Oh! 'Us estimo! ¡'Us estimo!...

Lo rostre de la princesa no 's mogué ni poch ni molt. Impassible com un catedràtich examinant un deixeples s' escoltava á n' En Joan.

Aquest s' alsá.

—Ah! digué veyent la immobilitat de Belisa, vos no m' estiméu! Belisa, calmosa, estudiava...

—Oh! una paraula, per pietat!

La princesa ni obrí 'ls llavis.

Allavors éll se clavá un punyal al pit.

VII

—Ara vos, Pere! digué la princesa fent acostar al segon príncep y retirar lo ferit.

Y Pere, també caygué de genolls, y ab tremolor digué:

—Vos estimo!

La princesa feya com qui comparés.

—Vos estimo! repetí Pere tot alsantse.

La princesa, muda, examinava 'l segon enamorat.

—Estimeume! bramá 'n Pere ab ulls de foch y 'ls llavis escumejants.

La princesa continúa impenetrable.

—Está bé! sonyolá 'n Pere.

Y com una bestia fera sense parar esment de crits y planys se llansá sobre Belisa y li feu petó.

—Auxili! Lliureume d' aquest monstre! cridá la princesa tota magullada y fugint ab esglay.

VIII

L' endemà la princesa Belisa, aquella cose-ta tan bonica feta per la naturalesa un dia d' amor arribá á la espona de 'n Joan.

En Joan estaba morintse. Belisa le digué.

—Senyor Joan, vos sos bó, brau, lleyal, artista, galant. En Pere es grossser, estúpit, lleig, dolent, brutal. Es precis que cadascú de vosaltres tinga la recompensa que li es deguda. Hermós Joan meu, jo vull curarvos: heus aquí la meva má!

Y Belisa va casarse ab En Joan.

IX

Pero va enganyarlo entenentse ab En Pere.

***

UN DUPTE

Nos ván véure' al ball, y amants
nostres cors várem uní'.

A l' iglesia y en llatí
lo rectó 'ns uní las mans.

Ja casats, los fats amparan
de nostra gaubansa 'l lloch.
Nostras mans se juntan poch,
nostres cors may se separan.

Jo voldria que 'm diguéren,
quin va ser més fort lligall:
lo que férem en lo ball,
ó bé 'l qu' á l' iglesia 'ns féren,

J. MATAS.

PERQUE HO SÁPIGAS

T' he buscat á totas horas
per la plassa y pe 'l carré,
y no me han faltat á fè
cent ulladas temptadoras,

y no m' han faltat á fé.
cent perills, que no 't diré.

Per mes y mes que he guaytat,
no t' he sabut veure en lloch
potsé es que, quant sabs hont soch,
tiras pe 'l altre costat,
potsé es que, quant sabs hont soch,
te frisas perque no 'm moch.

Es que no has sortit encare
de desde ahí dematí,
¿ó que has trencat de camí,
perque no 't vegés la cara?
¿ó que has trencat de camí
per no havem de veure á mi?

Donchs mira 't faig á saber,
que estich resol y segú
de donar l' amor algú
que 'm trobi al mitj del carrer,
de donar l' amor algú...
que 'm sembla que has de ser tú.

JOSEPH SERRA Y CAMPDELACREU,

PIFIAS

Ab data 17 del corrent mes, lo Govern
d' aquesta República ha declarat oberts los
ports, sense quarentena, á las procedencias
d' Espanya.

Nos felicitem d' aytal acte.

Ha donat molt que enrahonar l' article
transcrit de *El Almogaver* y publicat en LA
GRALLA del diumenge, titulat *¿Perqué 'ls ca-*
talans son com son? Nostre apreciabilissim
col-lega *El Telégrafo Marítimo*, l' ha publi-
cat traduhit de nostre semanari, en son nom-
bre corresponent al divendres passat.

Molt nos plau fer constar una vegada mes,
nostra simpatia á l' ilustrat col-lega, puig
dia á dia notem en ell preferent atenció per
las cosas que atanyen á Catalunya.

Las novas rebudas per lo vapor «Gironde»
'ns diuhen que continúan ab gran activitat los
travalls pera la reconstrucció de la Marina de

guerra, y que 's procura per tots los medis,
aumentar considerablement los elements bé-
lichs, pera posar á Espanya en situació de
evitar agresions com las que fou objecte en
la tan debatuda qüestió de las Carolinas.

Lo jove catalanista En Agustí Ferrer, que
arribá en lo vapor «Gironde» lo dimars pas-
sat, seguí l' endemá pera Buenos Aires.

La nova adquirida en Barcelona de que á
Montevideo 's publicava LA GRALLA, feu que
lo senyor Ferrer baixés á terra expressament
pera proporcionar-se la colecció complerta de
nostre semanari.

Nos complau en extrem consignar que, eix
acte, encar que aislat, es una prova evident
de lo apreciada qu' es LA GRALLA en lo camp
del catalanisme.

Lo concert matinal que 'l «Centre Catalá»
donava per la diada de Nadal, se 'ns ha dit
que no tindrà lloch aqueix any, per dificultats
qu' impideixen sa realisació.

Ho sentim.

Tenim lo gust de saludar á nostre particu-
lar amic En Enrich F. Gil, comprador de la
casa de panyos d' aquesta plassa, Cascales,
Carrillo y C^a, arribat lo dimars prop-passat
de son viatge á Europa.

Sia ben vingut.

VUYTS Y NOUS

Un tutor renyava fortament á son pupilo,
per lo molt que derrotxava y pels deutes que
contreya.

¡Això no té nom!—esclamava 'l bon senyor.
—Ara mateix estás tant empenyat, que déus
á Dèu y al diable.

—¿Veü?—saltá 'l nebot.—Precisament aca-
ba d' anomenar á las dugas únicas personas
que no 'ls dech rés.

EXTREMS

[ENTRETENIMENT DE MODA]

Per un enamorat—Desitjar que se l' hi mori la xicota per demostrar als amichs que sab guardar d' ella bona memoria.

Per un manco—Ferse tallar lo bras que l' hi queda perque 'l seu cos tinga simetria.

Per un carnicer—Trinxar un pilot de carn ab un gabinet de lectura.

Per un fuster—Trassar una recta ab una esquadra naval.

Per una modista—Guarnir un vestit de senyora ab puntas de Paris.

Per un pagès—Menjarse un plat de monjas carmelitas, y una ració de cargols de rosca á la patarrallada.

Per un maquinista—Alimentar una caldera de vapor ab lo depòsit de vi.

Per un noy que comensa á escriure—Fer pals d' èxtendre roba y ganxos de romana.

Per un perruquer—Rissar los cabells ab molls de la Pescateria.

Per un guerrer—Batre lo blat de una era.

Per un serrador—Serrar la viga que tragina un borratxo.

Per un mestre de casas—Tapar goteras ab teulas de capellá.

Cantarelles

Papalloneta que volas,
no voltis tant lo roser:
mira que si mel hi cercas,
verí hi trobaras pot ser.

Perque estimo de debó,
'm dihuen tonto y pavana;
¡xiula! ¡xiula! tramontana,
mes no 'm tapes l' horizó.

A la voreta del mar
Amorosa aymart jurí
com jo ho escriguí en l' arena
vingué l' onda y m' ho borri.

Un senyor cassat tenia relacions ab certa senyora soltera, á qui anava veurer tots los vespres.

Vá enviudar lo senyor, y 'ls séus amichs li diguéren:

—Vamos; ara 's deurá casar ab la fulana.

—¡Ay, no, senyors!—respongué éll.—¿No veuhén que si m' casava, després no sabria ahont anar á passar las vetillas?

Un senyor molt avaro que vá tornarse calvo á consecuencia de una malaltia, vá tenir que posarse perruca, y 'n comprá una de pel roig venturera perque l' hi sortia mes barata.

Compadescut un amich del paper ridícul que feya, n' hi regalá una de magnífica, y éll no volent perdre res, se 'n aná á cal perruquer, demanantli si la roja podria aprofitarla per alguna cosa.

—Si senyor, vá dirli 'l perruquer: l' hi posaré una visera y podrá servirli per gorra de viatge.

A un home que havia fet una gran fortuna l' hi preguntavan sobre de quina manera se ho havia arreglat per adquirir-la.

De una manera molt senzilla, responia. Sent pobre fent 'l rich, y sent rich fent lo pobre.

Epigramas

—¿Vol dirme una cosa Pona?

—¿Que desitja senyor Pera?

—Saber si vosté es minyona,
viuda, casada ó soltera...

—Res d' aixó... soch majordona.

C. y T. B.

—¿Com s' esplica D. Ventura
sent tan alt y grós vosté,

que 's casi ab Donya Mercé
que 's tan baixa d' estatura?

—Lo motiu es molt plausible
l' hi contestá: D. Climent,
creguim a mi, del dolent
prenguin lo mes poch possible.

FRIEDERICH PRIETO

— Demá crídám á las dos,
deya á un séu mosso en Sevé,

—Bueno, ja us hi cridaré;
pero avants crideumhi vos!

P. y S.